

ZARASŲ KRAŠTAS

Redakcinė kolegija:

Dr. J. Buzelis,

Mok. Jz. Chmieliauskas,

Mok. C. Karosienė,

Burm. J. Valiukonis,

Adv. J. Žagrakalys

„LIETUVA, TĖVYNĖ MŪSŲ“ ...

Poetai, rašytojai didingai ir gražiai aprašo tėvynę, žmogaus prisirišimą prie jos, tėvynės meilę. Retai už ką tiek daug ir tokių didelių aukų sudeama, kaip už tėvynę.

Ne retas žmogus tėvynės sąvoką suprastina, susiaurina, suveddamas ją į *tėviškės* žodį — į tą apylinkę, kur jis gimė, augo, vaikučiu nekaltai žaidė. Ten, paprastai, ir jo tėvai, seneliai ir proseneliai nugyveno pilkas ir saulėtą savo amželio dienas. Ten žemė tokia sodri nuo jų darbo prakaito, nuo kovų kraujo dėl tos gimtosios žemelės. Ten stovi kalnelis prie kalnelio, kur po amžiaus naštos suklupusios kartų kartos palaidotos. Ak, ten tiek daug šventenybių ir brangenybių toj mieloj tėviškėj. Ten juk stovi trobelė, kurią seneliai statė, kur tiek daug šios šeimos džiaugsmų, rūpesčių ir asarėlių nubirę. Ten tavo paties tiek daug trūsio įdėta, prisiminimų prisiminimaiš kiekvienas žingsnis nuženklintas. Gal ir su kaimynais, giminėmis, broliais ir seserimis tiek daug dėl nieko nesusivaidijama, kaip dėl tėviškos laukų, tėviškos namų. Ir tai ne todėl, kad turima prieš akis materialinės gerybės, ne, kad kažkuo didesniu surištas žmogus su tėviške, kartais net to aiškiai nesuprasdamas, vidaus galybės yra vertinamas branginti tėviškės palikimą.

Žmogus tik kurio dalyko netekęs supranta visą jo vertę. Belaisvis ypatingai išmoka branginti laisvę, tik svetimam krašte pilnai suprantama, koks tai didelis dalykas tėviškė, tėvynė. Taigi, jeigu žmogus gyvendamas Lietuvoje daugiau nukreipia akis į tą kaimelį, kur jis augo — į tėviškę, tai svetur jis prasiplečia, tada jau pamato ryškiau visą tą kraštą, kur gyvenama jo tėvynaini — lietuvių. Tada tėvynės sąvoka įgauna tikrąją prasmę. Ji apima tą didžiulį žemės plotą, kuris sudaro Lietuvos valstybę, tuos tris milijonus lietuvių, jame gyvenančių, tada jau nebeskiriama aukštaitis, žemaitis ar suvalkieitis, tada toks brangus kiekvienas sutiktas lietuvis, kaip tikras savo brolis.

Mes niekad tiek nesistelejojame savo tėvynės nelaimėmis, pavojais, kiek sielojos tie lietuviai, kurie toli gyvena nuo Lietuvos, kad ir toj paukuotoj, doleringoj Amerikoje. Kai buvo sprendžiamas Vilniaus klausimas, ne vienas jų ryžosi veikti viską prarasti, atsižadėti, kad tik kas bloga neatsitiktų tėvynei. Nes jie daug geriau už mus supranta ir įvertina, ką reiškia turėti savo laisvą, augančią, klestingą tėvynę, jie, kurie gyvena toli, taip toli nuo savo tėvynės. Tik jie gali taip širdį veriančiai graudžiai giedoti:

*„Leiskit į tėvynę, leiskit pas savus —
Ten pradžiugs krūtinė, atgaivins jaus-
mus...“*

*Svetima padangė nemaloni, ne —
Tėviškė brangi vis regiu sapne...“*

Ne vienam mums atrodo keistas ir nesuprantamas reiškinys, kaip, sakysim, gali vokiečiai išsikraustyti iš tokios Latvijos, Estijos, Lietuvos, kur net keletą šimtų metų kai kurie lėgyveno, kur savo turto tiek daug turi, o reikia išvažiuoti ir nežinią, ir neiškų rytojų. Vis dėlto jie važiuoja, verkia ir važiuoja būrių būriais, kaip tos rudenio gervės. Galima prisakyti visokiausių motyvų, bet visų svarbiausias — pašiilgimas senosios tėvynės. Argi tas ligysys galėjo mirti, kuris buvo pradžioje jų širdyse toks galingas, kai jie atkėlė į šias žalis? Ne, jis ruseno kaip anglis, metų klotų klotais pridengta, tarsi pelenais. Vėjelis pūstolėjo, ir toji anglis, *ilgėjimasis tėvynės*, ta didžioji tėvynės meilė gyva — ir skrenda liūdnai girkšdama gervę paskui gervę į pietus — į tėvynę. Ar mūsų lietuvių amerikiečiai neparskristų, jei tik šia kas nors ypatingai abiotų, jei tik kas galingai sušuktų. Lietuvi, tavo bočių kraujas, tavo senelių kaulai tavo šaukia apginti tėvynę! Lietuvi, tavo tėvų žemelė tavo šaukia!

Taip, tėvynė yra didis ir galingas žodis. Jis gali būti taip jausmingai, taip švelniai ištariamas, kaip kūdikis taria motinos vardą, kaip mylimoji mylimojo. Ir kai mes pradedame tautos himną žodžiais: „Lietuva tėvynė mūsų“ — galvos instinktyviai pakyla nukūtyt, krūtinės įtraukia daugiau oro, ir širdis ima daugiau plakti, o jei tai atsitinka ypatingu tautai metu, ranka susigniauja į kumštį: žiūrėk, netapk priešu ir nepaliesk mūsų tėvynės! Nesvarbu, kad mes maža tauta, bet ar motina nepasidaro galinga, kai ji gelbsti savo kūdikį? Ar maža valstybė nebūna Dovydu prieš Galiotą, kai jos širdis dega didžia tėvynės meile? Prisiminimas kad ir dabartinę Suomiją...

Taigi, kad mes tariame žodį — *tėvynė*, daug vaizdų prabėga, gražių ir liūdnų pro mūsų akis...

Lietuvis visais amžiais mokėjo mylėti ir branginti savo tėvynę. Nepamirškime, kad didžioji Suomijų rašytoja M. A. T. Talvio, nusizūrėjusi į lietuvių, kad ir mūsų himno autorį, turėjo daug ko pamokyti savo tautietį tėvynės meilės, ne todėl, kad suomis per mažai mylėtų savo tėvynę, bet kad tėvynę mylėti niekad negalima perdaug.

Antonija Žagrakalienė.

„Zarasų Kraštą“ skaito, jame bendradarbiauja ir jį platina visa Zarasų krašto šviesuomenė, visi valdininkai, verslininkai, ūkininkai ir darbininkai. „Zarasų Kraštą“ žada būti turiningas, įdomus ir visiems naudingas laikraštis.

„Zarasų Kraštą“ 1940 metais nori padvigu-binti savo skaitytojų eiles.

ZARASŲ ŽINIOS

Dideli šalčiai

Šiomet po Naujų Metų žymiai aišalo oras. Zarasuose 7. I. 6 val. vakare buvo 32°C, nors Kauno radiofonas pranešė Zarasams tik 29°C, o 9. I. ir 10. I. antradienyje ir trečiadienyje 6 val. buvo net 88°C. Tokie dideli šalčiai buvo tik 1929 m., kuomet daugelis nušalo ausis, nosis, pirštus. Šaltis tada taip pat pakenkė sodams ir laukiniams paukščiams.

Pagal švietimo ministerijos nustatytą tvarką, jei šalčio yra — 20°C, tai pradžios mokyklų mokiniai gali nelankyti mokyklų, o gimnazijų mokiniai atleidžiami nuo pamokų prie — 25°C.

Arklių lenktynės

Ant Zarasų ežero š. m. sausio mėn. 16 d. 13 val. Zarasų šauliai rengia arklių lenktynes. Didžiausios visoje Lietuvoje tradicinės arklių lenktynės bus Duselos ant Sartų ežero š. m. vasario mėn. 2 d. Pakviestas minis. Pamin. A. MERKYS ir kitiečiai.

Gimnazijos naujienos

Dėl didelių šalčių sausio mėn. 10 d. gimnazijoje nutrauktas darbas; mokslas prasidės, kai temperatūra bus mažesnė, kaip — 26°C šalčio.

Egzaminus įstoti į gimnaziją š. m. sausio mėn. 8—10 d. d. laikė I, III ir VI kl. 3 kandidatai.

Gimnazijos skautų orkestras stropiai ruošiasi ir per Tunto vakarą žada pasirodyti.

Valdininkų pasikeitimai

Iš Zarasų į Vilniaus sritį jau išvyko 19 valdininkų. Rysium su tuo, Zarasuose yra tokių pasikeitimai: liginij kasos įgaliotinis p. V. L. PUOSLYS paskirtas į pradžios mokyklų inspekciją sąskaitininku, o jo vieton paskirtas p. PR. GEDVYLA; apskr. s — bės ligininis ūkvedys p. J. ROMEIKIS — į ipotekos įstaigą; p. MIŠKINIS — į ipotekos įstaigos į arešto namus; iš arešto namų p. J. ALAUNĖ — į komendantūrą.

Šaulių veikla

Sausio 8 d. komendantūroje įvyko 16-to šaulių būrio tarybos posėdis, kuriame buvo apsvaistyta daug aktualių reikalų: priimta į būrį daug naujų kandidatų, ypač jaunųjų, sudaryta 1940 metams pajamų ir išlaidų sąmata, nutarta sausio 16 d. ant Zarasų didžiojo ežero surengti arklių lenktynes, o sausio 21 d. sušaukti metinį būrio susirinkimą.

Auka „Z. Kr.“

Šiomis dienomis amerikietis p. Dumbava George „Zarasų Kraštui“ atlytė.

2 dolerių. Džiugu, kad ir užjūry gyvenantieji broliai lietuviui romia mūsų laikraštuką.

Pradžios mokyklos rūmai jau baigiami

Zarasų apskr. viršininke p. Staškevičiaus rūpesčiu, miesto didieji prad. mok. rūmai beveik jau baigti. Sausio pabaigoje mokslas prasidės jau naujuose rūmuose. Tai didžiausias naujas modernus pastatas Zarasuose. Jz.

Tautininkų suvažiavimas

Kaune įvykusiame š. m. sausio 5—6 d. d. tautininkų metiniame suvažiavime Zarasų skyrių atstovavo: apskr. virš. p. A. STASKEVICIUS, dir. p. PR. GIPIŠKIS ir agr. p. AGLINSKAS.

Nutrauktas mokslas

Dėl didelių šalčių kuriam laikui nutrauktas mokslas Zarasų gimnazijoje ir pradžios mokyklose.

Šaulių dūdų orkestras jau viešai pasirodė

Jau esame rašę, kad Zarasuose yra įsteigęs šaulių rinktinės dūdų orkestras. Nors šis orkestras dar visai ne senai įsteigė, bet jau sausio 1 d. kaukių baliuje pasirodė viešai ir visai gerai atliko keletą žokių.

Šiuo metu laikinai orkestrui vadovauja Pr. Marcinkovičius, nes kapelmeisteris A. Petkevičius guli ligoninėje.

Šauliams rikiuotės pamokos

Sausio 14 d. (sekmadienį) 9 val. įvyks bendros 1-mo ir 16-to š. b. rikiuotės pamokos. Pamokas ves lt. M. Cininas. Visi šauliai privalo susirinkti pradžios mokyklos būste prie miesto savivaldybės. Atskirų pakvieltųjų nebus.

Naujas miškų urėdijos sekretorius

Ponui Strazdui išaiškus į Vilniaus kiasštą, Zarasų miškų urėdijos sekretoriumi paskirtas Aleksandras Ruzgas, atkeltas iš Žiezmarų. Naujasis sekretorius jau atvyko. P. A. Ruzgas apie 15 metų atgal jau yra buvęs Zarasuose ir dirbęs Zarasų miškų urėdijoje.

Plečiasi sodai

1939 m. Zarasų apskr. užveisti 78 nauji sodai, su žemės ūkio rūmų pašalpa pasodinta 2738 vaismedžiai. Be to, dar be pašalpų tais metais įvairiuose ūkiuose pasodinta apie 5000 medelių. L. A.

Pažinkime Zarasų kraštą

„Zarasų Kraštas“ tarnauja mūsų krašto reikalams, mūsų kultūrai. „Zarasų Krašto“ redakcija, norėdama iš visų pusių geriau pažinti šio Lietuvos kampelio gyvenimą, yra sumanusi surinkti žinias ir surašyti visą išėjusią iš šio krašto šviesuomenę, inteligentiją pagal jos kilimo vietas. Čia paduodame formą, pavyzdį, pagal kurį bus

surašyti visų tautų visi kilę iš Zarasų miesto, iš visų Zarasų apskrities miestelių, valsčių, kaimų visi mokytojai, valdininkai, kunigai, gydytojai, agronomai, įvairūs tarnautojai, studentai ir visokių kitokių užsiėmimų bei verslų žmonės, gyvenantieji Lietuvoje ir visame pasaulyje.

Eil. Nr.	Pavardė, vardas	Užsiėmimas	Kilimo vieta		Tarnyba, užimamoji vieta, įstaiga, įmonė	Adresas	Pastaba
			Valsčius	Kaimas			
1							
2							
3							

Kviečiame visus gerų norų, geros valios žmones į laiką. Labai prašome visus p. p. mokytojus, kunigus, valsčių savivaldybių viršaičius, sekretorius, seniūnus, moksleivius ir kitus mums padėti tiksliai ir pilnai atlikti šį darbą. Iš kalno norime pareikšti mūsų padėką už pasidavimą, už sugaištą Tamsty

brangų laiką.

Sudarytus sąrašus prašome siųsti „Zarasų Krašto“ redakcijai burmistrui **J. Valtukoniui**. Gauti sąrašai bus atitinkamai sutvarkyti ir vėliau spausdinami „Zarasų Krašte“.

Redakcija.

Aukso mintys

1. Meksikai galo nerasi.
2. Kaip paniklosi, taip ir išmiegos.
3. Ką pasėsi, tą ir įpjausi.
4. Neperkandęs kevalo, neragausi branduolio.
5. Mes patys esame savo laimės kūrėjai.
6. Moki žodį, žinai kelią.
7. Nėra kelio be takelio.
8. Pametęs kelią, keliai takelį.
9. Kas skaito, rašo — duonos neprašo.
10. Už vieną mokyklą dešimtis nemykty.

Knyga yra išminties, laimės ir ga-

lybės šaltinis.

Pr. Hardingas.

Mokyti ir gyventi, žinoti ir gražiai jausti — tai tikroji laimė.

A. Smetona.

Tikslus ir punktualus pareigų atlikimas didina išvadinę žmogaus vertę, netvarkingumas ir skubotumas išblaško dvasios galią.

Dr. Toth.

Kiekvienas malonumas įgyjamas kentėjimų kaina. Tikro malonumo kaina mokama pirmyn, o už netikrą malonumą nelsvengiamai prisieina atilyginti vėliau.

J. Foster.

Adv. J. Žagrakalys

Išlaisvintoje žemėje

Kokia skaudė likimo ironija. Ji nežūrė ne ginklų žvanginio, ne perdėtos puikybės demonstravimo, ne išgąsčio nerodo. Yra nematoma ranka, kuri tvarko šios žemės kelius ramiai, tiksliai ir kai kada mums ne visai įprastai.

Mes visi labai gerai atsimename, kas buvo 1938 metų kovo 19 d. Lenkija įteikė Lietuvai ultimatumą, grasi- no karu. Anapus laikinosios linijos vyko demonstracijos, karinės ir civilinės. Varšuvos ir Vilniaus gatvėmis slankiojo minios ir šaukė: „Į Kauną.“ Bilgūčiais nusagatyti lenkų kavalieris- tai ruošėsi kruvinam paradiui. Jų nuotaka buvo pakelta, didybė su- po kiekvieną karį, kaip kokia aureolė. Savo vadams jie himnus giedojo ir tik ženklo laukė.

Nepraėjo nė dveji metai, kaip tie patys vadai, tos pačios minios tapo pasmerktai. Išdidžiosios kavalierijos nė pėdsakų neliko. Vietoje šaukčių karių pasidarė būriai apgailėtųjų emigrantų, netekusių net savos tėvynės, o jau nekalbant apie svetimias žemes.

Iš po šitų griuvėsių atsikėlė skaisti ir laisva Vilnija. Į jos sritį atėjo pirmą kartą įkeliav savo koją. Kažkaip ne- drąsu buvo šengti žingsniai, kad nesu-

purvintum vargo ir priespaudos ugnyje nuskaidrintos žemės. Ir iš tikrųjų tas pietizmas, kuris apima mus, pirmą kartą vykstančius į Vilniaus kraštą, turėtų būti daug gilesnis ir pastoves- nis. Toji mistika turėtų paveikti mus, kad pasikeistume iš esmės. Jei kas turėjo vieną ar kitą ydą čia gyvenan- mas, tai neprivalo jos nunešti Vilnijon. Vardan to švento džiaugsmo, kurį mes pergyvename dėl Vilniaus atgavimo, pasukokime vieną kitą savo asmens patogumą ir į reikalingą dvikeltėkime platesniu žvilgsniu. Girtybė, stori- zmiškumas, perdėtas savęs išsilaikstini- mas, pritingėjimas ir eilė kitų panašių negerovių telektai sukūrentos mūsų pasiryžimų lauže.

Kelias tuojau už buvusios linijos nelygus, grubus, matyti, labai mažai teišvažinėtas, netaisytas. Žmonių gy- venamosios trobės, kai kurios dargi klaurais atogais, veik visos baltai nu- dažytos arba nukalkiuotos. Nelygūs rasta, juosvi drįžai visą dažymą nie- kais paverčia, nes darš dar blogesni įspūdį, negu kad būtų visai natūralių spalvų. Visai kitas reikalas būtų, jeigu jos būtų tinkuotos ir jau tada dažytos, nubaltintos. Toks pat reginys ir pačiame Turmante.

Miestelis, tiesa, išaugęs, lyginant

Iš netolimos Vilniaus praeities

Devynioliką metų skiriančios šiau- dinės sienos jau nebėra. Žmonės, iš- troškę pamatyti savo gimines ar pažis- tamus, skuba į Smalvas ar Turmantą. Čia sveikinasi, čia bučiuojasi, čia stebisi, čia vėl pasakoja savo įspū- džius. Grįžę į namus visai patenkinti ir ramūs, kad jų giminės ar pažistami sveiki, gyvi ir linksmi. Taip pat ir iš anos pusės Zarasų padangėje pasitaiko neretas svečias.

Man teko įdomiai išsikalbėti su vienu vilniečiu jaunuoliu, kuris buvo atvykęs pas mus. Jis buvo lenkų mo- bilizuotas, dalyvavo karo veiksmuose prie Varšuvos.

— Koks buvo kariuomenėje įspū- dis, kada lenkai karą su vokiečiais pralaimėjo? — paklausiau.

— Labai blogas. Paprasti kareiviai kėlė ponų valdžią, kad ji juos ir visą kraštą įstumtų į tokią nelaimę. Bėgą kitaip, kaip krašto išdavikų, nieks nebevadino. Karininkai sėdosi į automobilius ir bėgo. Kareiviai už tai kartais net juos šaudė iš kulkosvaizdžių. Ir nė vienas lenkų karininkas taip palaidėjo savo galvą nuo savųjų. Prieš mano Vilnių, — pasakojo mano bendrakalbis, — mačiau šturpu- lingą vaizdą: vienas karininkas atsi- klaukęs prašėsi nežadomas, tačiau kareiviai buvo tiek įpykę, kad šautuvų būžėmis suskaldė jo galvą.

— Ar buvo leista Vilniuje laisvai visomis kalbomis kalbėtis?

— Gink Dieve! Namie, kaip nori, taip kalbėk, bet į gatvę išėjęs privalai

tik lenkiškai kalbėti. Jei nemoki, eik tylėdamas. Mano senutė keletą dienų lankė lietuvių mokyklą ir jau moka keletą žodžių. Turiu pasakyti, kad kartais lenkų studentai būriais apsto- davo lietuvių mokyklų duris ir nelei- davo mokiniams į jas įeiti. Jei kuris mėgindavo brautis, gaudavo žandą ir turėdavo sąsardamas trauktis. Ne- retai atsitikdavo, kad lenkų mokiniai aplaistydavo lietuvių mokytoją rašalu.

— Ar prieš įstatymus visi buvo lygūs?

— Ne. Įstatymai, galima sakyti, turtingesnio nelietė. Neturtingą žmogų stengdavosi bausti kuo sunkiausiai, o turtingesnis, ar koks žymesnis valdi- ninkas bausmės visuomet išvengdavo. Darbo žmones spaudė dideli mokesčiai. Lenkų valdininkas be kyšio nieko tau nepadarys. Kyšį imdavo net visai ne- sivaizdanti. Darbo žmonėms ir kita- taučiams buvo sunkus ir vargingas gyvenimas. Turiu pasakyti, kad Lietu- vos valdininkai yra visai kitoki. Jie mandagūs ir kiekvieną prašymą sten- giasi tenojus išpildyti. To aš nesiti- kėjau. Gal tik taip jie daro dabar, gal vėliau bus blogesni? — paklausė jis mane.

— Ne. Mūsų valdininkai teisingi, jie nekartos buv. lenkų valdininkų klaidų, nes jie tarnauja kitiems ir laiko savo pareigą tinkamai padėti visiems piliečiams. Mūsų valdininkai kyšių neima. Jei kas bando savo reikalus ginti kyšiais, tas greit nusvyliana nagus, — taip aš paaiškinau vilniečiui, buv. Lenkijos kariui. **Rimutis.**

Angelaičių eglutė

Per Tris karalius „Ažuolė“ salėje įvyko tradicinė Zarasų angelaičių eglutė. Kaip ir kasmet, eglutės pro- gramą išpildė patys vaikučiai.

Pirmiausia buvo suvaidintas 3 veiksmų vaidimas pritaikytas vaizdelis — „Kalėdų eglutė“, vaizduojantis našlaičio sunkia dalį. Po to profar- pais buvo padeklamuota ir išpildyta trys plastikos dalykėliai: „Ant kalno karklai“, „Kur linksta ant upės krū- meliai“ ir „Klumpakojis“. Plastiką atliko vien mergaitės, labai gražiai

tam dalykui parengtos.

Paskum programoje dalyvavusieji vaikučiai buvo apdalyti dovanėlėmis. Dar šiek tiek pašoko, pažaidė ir išsikirstė.

Eglutėje dalyvavo ir neorganizuo- tų mokyklinio amžiaus vaikų, ir jie savo elgesiu labai ryškiai išsiskyrė iš organizuotųjų. Šitai įtikinamai liudija, koki vaidmenį atlieka vaikų organiza- cijos, vyresniųjų vadovaujamos. Zarasų angelaičiai atsidėję rūpinasi kun. F. Zenkevičius. **A.**

su prieškariniu metu. Bet tvarkingumo pastatuose nedaug. Geležinkelio stotis erdvi ir švari. Atrodo, kad neseniai ir atremontuota, stenos, lubos gražiai išdažytos. Yra ir bufetui vieta.

Priešais stotį — policijos įstaiga. Tenai dirba ir mūsų Strolė. Kas ne- pažįsta ilgamečio Zarasuose tarnautojo, nuolatos besitęsiančio, simpatingo po- licininko.

— Ar patenkintas Turmante? — užklausi.

— Visiškai. Į Zarasus grįžti nebe- sinorėty.

— O darbo daug turite?

— Kaip matote... — ir pats paži- rėjo į tuos visus interesantus, kurių artipilis raštinės kambarys.

Pradžią juk visada sunkesnė, dau- gliau ir darbo ir visokių reikalų, pa- lengvėl visa sasinoruoms, apsitvarkys, tad ir darbas apmažės ir poilsiai daugiau liks laiko.

Geležinkelio stotyje biliety parda- vėjas likęs senas tarnautojas. Paėmęs liudijimą papigintu tarifu važuoti, iš karto nesusiorientuoja.

— Du bilietus? — paklausia trum- pai.

— Ne tris. Juk ir pažymėjimo tiek užrašyta.

Tuokait jis kreipiasi į kitą, Lietu-

viškai kalbantį, kuris visą reikalą ir padeda išspręsti. Bet nelaimai, pameta tą raštą, kuris jų vyresnybės buvo atsiųstas dėl šio papiginimo. Na, ir prasidėjo išsiojimas. Jis tęsiasi tikrai ne trumpiau, kaip pusę valandos. Visa tik laimė kad susipratau iš anksto pirkti bilietą, nes kitaip, kažin ar būtų spėta suieškoti ligi traukinio išėjimo. Bet visa gerai, kas gerai baigiasi, sako priežodis. Taigi ir mūsų bilietų pirkimas gerai baigėsi, nes buvo surastas reikalingas raštas.

13 val. 30 min. traukinys sujuda ir po mūsų akislekia atgal Turmanto stotis, kiti trobėsiai ir bent keletas didelėmis raidėmis padarytų užrašų „Turmantas“, Turmantas“...

Vagono langai žiemos rožėmis nusagstyti, ir dėl to mes tik po mažas ištirpusio ledo skylutes legalime žvil- gterėti į plačiuosius Vilnijos laukus. Daugiausia matyti jauni pušynėliai, kai kur bėgių apsaugai prisodinta eglučių eilės.

Ir taip pravažiavome Pasmalves, Dūkštą, Ignaliną, Svencionėlius, Pe- zeimėn, Pabrądą, Pailgę, Santaką, Skersabalius, Bezdonis, Naująją Vilniją, Pavilajį ir pagaliau — VILNIUS... **(B. d.)**

Skaitkite ir platin- kite „Zarasų Kraštą“

Visi perka 4,5% Vilniaus paskolos lakštus

Kaip apsaugoti nuo šalčio

Dideliems šalčiams užėjus, žmonės dažnai nukentia nuo šalčio. Bet visgi nuo nušalimo galima apsaugoti. Jei kas numato ilgiau būti šaltyje, tam išanksto patariama susilaikyti priimti per daug skysčių, nes skysčiai padidina inkstų darbą ir trukdo bendrai kraujo apytakai. Ypatinai neišgeriamai į inkstų darbą ir kraujo apytaką atliepia alkoholis, todėl jį jokiu būdu negalima vartoti prieš išeinant į šaltį. Visiems žinoma, kad girtuokliai dažniausiai sušąla kelyje. Šaltam orui esant reikia daugiau valgyti riebalų, nes jie duoda kūnui daugiau šilumos kalorijų, labiau sulaiko šilumą kūne. Svarbiausia dėmesį reikia kreipti į apsirangimą. Rūbai neturi būti per daug stori ir sunkūs, bet turi būti nemaži, kad nespautų, ir su porais, pasipūtę. Svarbiausias šilumos palaikytojas ir šalčio izoliatorius rūbuose yra oras, kuris randasi medžiagoje. Geriausi yra minkšti vilnoniai rūbai bei kailiniai.

Negalima eiti į šaltį labai susilus. Ypatinai vaikai į tai turi kreipti dėmesį. Tuojau po apsirangimo, kol dar nesušilo, juos reikia vesti oran. Paprastai greičiau persišaldo žmonės, kurie mėgsta gyventi per daug šiltose patalpose. Patartina kartais prieš išeinant į šaltą orą lengvai pasitępti riebalais, kokia nors alyva. Kaimuose tam tikslui geriausia vartoti žąsies taukus. Odos patepimas ypatinai reikalingas tiems, kurių oda yra sausa ir šiurkšti. Tokiu būdu oda apsaugojama nuo peršalimo ir taip pat nuo susprogdimo.

Saltis drejopai paveikia žmogaus kūną; būna lengvas nušalimas, kada šaltis paveikia tik kokią atskirą kūno dalį, ir sunkus nušalimas, kada šaltis perima visą kūną. Paprastai nušala tos kūno dalys, kurios toliau yra nuo širdies: ausys, nosis, kojų ir rankų pirštai ir kartais žandai. Patekusioji kūno dalis į šaltį pasidaro raudona, nes išsiplėčia kraujas indai, organizmas į tą vietą pristašo daugiau kraujo, kad palaikytų vienodą temperatūrą. Žmogulį rodo, kad šalstančioji kūno dalis kaip ir skauda, kaip ir kas gnaibo. Jei šaltis padidėja, tada kraujo indai susitraukia ir kraujo apytaka tenai sustoja. Šalstančioji kūno dalis pasidaro visiškai balta. Tai yra pirmas nušalimo pažymys.

Pagalba prie nušalimo

Nušalusioji vieta tuoj reikia pradėti trinti su pirštine ar geriausia su sniegu. Tuo pasiekiamas sustiprintas odos erzėjimas ir atnaujinama kraujo apytaka. Su nušalusiomis kūno dalimis niekuomet negalima iš karto eiti į šiltas patalpas, nes per daug staigus sušilimas ir kraujo takų išsiplėtimas gali juos sugadinti. Po to, kai sušalusios kūno dalys atgauna jautrumą, patartina jas dar kurį laiką palaikyti šaltame vandenyje.

Kartais ir nedideliems šalčiams esant gali įvykti lengvo pobūdžio

nušalimas. Užtenka ilgesnį laiką pabūti kad ir nedideliame šaltyje, kad kokios nors kūno dalys, pav. rankos, sutintų, pasidarytų mėlynai raudonos ir atsirastų jose kaštimas jausmas. Tokių lengvų nušalimų turi žmonės, kurie nuolat dirba ore, o taip pat ir moterys, kurios žiemą vaikščioja plonom kojine: kojų blauzdos pasidaro mėlynai raudonos, patinsta. Lengvesniuose nušalimo atvejuose nukentėjusi kūno dalis patartina lengvai patrinti sniegu arba įdėti 10 — 15 min. į šaltą vandenį. Kad išvengtų tolimesnių neigiamų nušalimo pasekmių, geriausia vėliau kelti vandenį: keletą minučių palaikyti atitinkamą kūno dalį karštame, po to trumpam laikui įdėti į šaltą vandenį.

Sunkaus nušalimo atveju, kada nušala ne tik oda, bet ir gilesnieji audiniai — raumensys, kraujo takai, nervai — pirmąjį pagalbą reikia suteikti kaip ir prie lengvesniųjų nušalimų. Čia dažnai atsitinka, kad nežinant į pagalbą, sušalusios audinys nebegalima atgaivinti. Jie pajuduoja numiršta, gangrenuoja. Tokiuose atsitikimuose reikia tuoj kreiptis pas gydytoją, nes dažnai nušalusioji kūno dalis praeina pašalinti, amputuoti, kad apsaugoti visą organizmą nuo apsinuodijimo.

Atsitinka kartais, kad žmonės, ypatinai seni, silpni, vaikai ar girti, paklydę arba privargę visai sušąla. Sušalant žmogui po bendro šalčio jausmo apima savotiškas nuovargis ir šalčio jausmas išnyksta. Jam rodo, kad yra šilta, kad jis randasi kokiame nors šiltoje vietoje. Taip jis pamazė užmiega ir jau niekuomet nebeatbunda. Jei žmogus jaučia, kad jam gresia sušalimas, tai vienintelė priemonė yra smarkus judėjimas.

Kai mes randame sušalusį žmogų, kurio širdies veikimas dar nevisai sustoja, jį reikia mėginti atgaivinti. Tokį žmogų niekuomet negalima iš karto nešti į šiltą kambarį. Jį reikia padėti į vėsią patalpą, pav. į daržinę ar priemėnę, ant stalo, užpiltą sniegu. Kad nejudinti sušalusio kūno dalis, rūbus reikia nuimti perplaukiant peiliu ar žirkklėmis. Sušalusias kūno dalis negalima judinti, nes lengvai galima perlažyti sušalusiojo raumensys, nervai ar kraujo takai, iš to vėliau gali atsirasti dideli kūno sužalojimai. Kai rūbai nuimti, sušalusį trina sniegu ar šaltu vandeniu, kol kūno dalys atsileidžia ir vėl įgyja rausvą spalvą. Kada sušalusis pradeda atgaivinti, jam duoda gerti vėsią pupelių kavos, vyno, valerijono lašų ar ką kita, kas skatina širdies veikimą. Per daug skysčių visgi nepatartina duoti. Šiltą gėrimą galima duoti tik tuomet, kai sušalusis jau kiek atsipeikėja. Po to atgaivintą padeda į šiltą patalpą ir gerai apkloja. Šiais atsitikimais tuojau reikia pakviesti gydytoją, nes šitoks nušalimas retai praeina be tolimesnių pasekmių.

Dr. J. B.

Šauliai ruošia arklių lenktynes

Zarasuose žieminio jarmarko metu arklių mėgėjai suvažiavo ant Zarasų ežero ir lenktyniavo. Neorganizuotas važinėjimas ant ežero nei važinėjama, nei žiūrovams nesuteikia smagumo, ir kartais net nelaimių įvyksta. Siemet žieminis jarmarkas bus sausio 16 dieną. Zarasų miesto šauliai imasi iniciatyvos šį dalyką sutvarkyti, t. y. praveisti nedidelę, bet tvarkingą lenktynę. Lenktynių dalyviams bus duodamos dovanos. Užsitraukti galima

iki sausio 16-tos dienos 10 val. pas 16-to būrio vadą J. CHMIELIAUSKĄ, Šaulių g. 28, ar pas agr. V. BUTKĮ, apskr. agron. raštineje. Šios lenktynės bus gera repetitija didžioms, tradicinėms lenktynėms Dusetoje, kurios įvyks šiemet vasario 2 d.

Zarasuose lenktynės bus vykdomos pagal Žemės ūkio Rūmų lenktynės daryti ant ledo patvirtintas taisykles.

Varguomenės vaikų eglutė

Sausio 6 d. pradinės mokyklos salėje susirinko darželių vaikūčiai sutikti Kalėdų senelį, kuris jiems paprastai atnešdavo drabužėlių ir kitų dovanėlių.

Cionai, savo buv. vedėjos p. ROŽES MASIULIENES vadovaujami, išpildė gana turtingą programą. Tai pačių mažųjų, priešmokyklinio amžiaus vaikų meninis pasirodymas. O įeigų pridėjime tai, kad čia yra vaikūčiai iš varguomenės tarpo, kurių gyvenimo sąlygos yra gana skurdžios, tai suprasime, kokią didelę auklėjimo dalį šie vaikūčiai gauna darželyje.

Šiuo metu jų yra 85 ir visi gavo po drabužėlį, kurie šiuo tarpu buvo suaukoti gerširdžių žarasiečių.

Be drabužėlių, jie gavo ir saldinių ir obuolių. O galiausiai gavo ir rašomųjų priemonių, kaip pradedantieji rašyti moksleiviai. Si

originali dovanėlė buvo atnešta p. Žyvinienė.

Svečių į eglutę teikėsi atsilankyti Kan. J. Mazūra, p. p. Mikėnienė, Žyvinienė, Valukonienė, Vėžienė, Matkūnienė ir kt.

Prie galo pirm. Kun. P. RAUDA paskelbė vaikūčiams liudną žinią, jog po švenčių jie nebesulauks savo mylimos vedėjos p. ROŽES MASIULIENES, kuri paskirta į Degučius mokytoja. Ši naujiena daugeliui mažųjų išspaudė nuoširdžias ašaras. Taip labai darželio auklėtiniai buvo susigėję su savo ilgamete auklėtoja, kurios nuopelnai šiam darželiui yra tikrai dideli. Linkėtina ponai Masulienai ir naujoje vietoje tęsti taip sėkmingai pradėtą jaunųjų auklėjimo darbą.

A.

Tvarkytinas Smalvų valsčius

Buvusi okupuota Smalvų valsčiaus dalis dabar priskirta prie Švenčionių apskritys. Pats centras Švenčionėliai smalviškiams labai nepatinkami. Del to gyventojai yra labai nepatenkinti ir visi laukia pertvarkymo. „Lietuvos Aidai“ apie tai rašo:

„Prijungus dalį okupuotos Lietuvos prie Nepriklausomos Lietuvos, Švenčionių apskrityje paliktas jau buvęs lenkų valdymo metu Smalvų valsčius su buveine Turmante ir su per 4200 gyventojų. Susisiekti Smalvų valsčiaus gyventojams su apskrities buveine — Švenčionėliais yra gan toli, iš paties Turmanto — 70 km., o iš tolimiausios šio valsčiaus gyvenamosios vietos — Tilžės km. — 80 km. Geležinkelio važiuojant ten ir atgal kainuoja 8,40 lt., kas vietos nepasiturintiems gyventojams sudaro didelę išlaidą, o susisiekti arkiais, dėl tolimo kelio, taip pat negalima. Iš Turmanto į Zarasus yra tik 18 km. ir susisiekti su Zarasais itin bus geras būdas tiesiai iš Zarasų į Turmantą plentą, kurio tiesimo darbai jau pradėti praeitais metais. Greta Švenčionių apskr. Smalvų valsčiaus Zarasų apskrityje yra taip pat Smalvų valsčius. Šiuo metu šioms abiem Smalvų valsčiams adresuojama korespondencija beveik

kiekvieną kartą nepataiko savo paskyrimo vietos, nes siuntėjai nežinodami tikrosios valsčių buvėnų vietos tankiausiai korespondenciją adresuoja į Smalvų, todėl Švenčionių apskr. Smalvų valsčiaus korespondencija labai tankiai patenka į Zarasų apskr. Smalvų valsčių, ar atbulai. Pats Turmantas, būdamas kad ir nedideli miestelis, bet jam prisijungus prie Nepriklausomos Lietuvos, virsta svarbiu punktu, nes čia yra prie pat Latvių rubėžius didelė geležinkelio stotis, jau dabar spėjo įsikurti kooperatyvo skyrius, kuris supirkinėja javus ir organizuoja paukščių ir bekonų supirkinėjimo punktus. Taip pat čia sutalpinotos ir įstaigos: valsčiaus savi-valdybė, policija, pasienio policija, paštas, multinė, geležinkelio stotis ir kt. Šio valsčiaus ribose yra 19 dvarų ir 49 polivarkai, kuriuos išparceliavus žymiai padidės gyventojų skaičius. Iš čia, kad Zarasų apskr. Smalvų vals. reikėtų panaikinti, jo dalį priskirti prie Švenčionių apskr. Smalvų valč., o iš likusios dalies sudaryti, prijungus iš kitų valsčių, Zarasų valč., kas sudarytų kaip administravimo, taip pat ir kitais atžvilgiais daug patogų“.

A. A.

ZARASŲ KRONIKA

Mukeliamas vakaras

Zarasų skaučių ty. VAKARAS iš 3. m. sausio mėn. 13 d. mukeliamas į 3. m. sausio mėn. 20 d.

Brangios malkos

Šimet žymiai yra pabrangę malkos. Už nokojų vežimėlių mokama 7—8 lt., didesniams 10 — 12 lt. Žmonės brangumui labai nusiskundžia.

Varnos šala

Per šiuos šalčius patitaiko laukuose ir soduose rast: sušalusius varnų. Jos, būdamos alkanos, nebeišvėria šaltį.

Aukos Vilniečiams

Liet. Kat. Moterų Dr. ja Duselių skyr. Zarasų apskr. Komitetui Vilniaus Kraštui Remti atsiuntė 100 Ft. vilniečių reikalams. Pavyzdys ir kitoms organizacijoms.

Palanki žiema slidininkams

Ši žiema gana palanki slidžių sporto mėgėjams. Geroka ir pasnigus, visur yra gera sniego dangis. Slidininkai tuo pasinaudos, galės sveikai ir maloniai praleisti laiką su slidėmis Zarasų kurorto kalnuose. Dabar šiam sportui kiludo dideli šalčiai.

Aukos Zarasų šaulių namų statybai

Šiomis dienomis Zarasų apskr. veterinarijos gydytojas p. Gaudušas pasaukėjo šaulių namų statybai 50 lt.

Už šią auką į supratimą šaulių kųjų reikalų rinktinės vadas aukotojui reiškia padėką.

Rinktinės Vadas.

Reikalinga ir paukšteliams žiemos pagalba

Esant dideliems šalčiams, labai daug kenčia paukšteliai. Žemę apklojus storu sniegu kiodu, jie nebegalima maisto. Tad šalia šalčio jie turi kęsti ir badą. Žiaurios žiemos metu nemažas jų skaičius žūsta.

Yra žmonių, kurie žiemos metu juos maitina. Bet mes kiekvienas pagalbėkime jiems sunkiose dienose, kad neišnyktų tie mūsų paukšteliai glesmininkai. Paberkime prie savo trobų grūdėlių ar padėkime jiems kitokio maisto. Pavasarį ir vasarą jie mums už tai atsilųgins savo glesmenimis ir naikinamais konksmingais vabzdžiais ir kirminais.

— —

Zarasų krašto naujienos

Degučiai

BEKONAI

Degučiuose pirmadienį „Maistas“ priima iš ūkininkų bekonus, kurių čia priveža paprastai apie 150, o paskutini pirmadienį buvo priimta net 178. Ūkininkams „Maistas“ išmoka už kiekvieną bekoną tuojau 70 lt. ir vėliau pagal rūšį ir svorį prisiunčia papildomą mokėstį. Mūsų bekonus daugiausia siunčia dabar į Rusiją.

Prieš N. Metus Degučiuose „Maistas“ ėmė kalakutus, mokėjo po 1,30 lt. už 1 kg. gyvo svorio. M.

ISLEISTUVĖS

Degučiuose tryliką metų buvo mokytoju ir mokyklos vedėju dusetiešis p. Juozas Markelis. Dabar jis perkeltas į Dūkštą taip pat mokyklos vedėju. Per tą laiką mok. J. Markelis yra daug nusipelnęs degutiškiams. Jo rūpesčiais ir pastangomis pastatyta graži, moderniška 4 komplektų pradžios mokykla. Mok. Markelis buvo Degučiuose įvairių organizacijų pirmininkas, vedėjas, visiems geras patarėjas, tėvas, nuoširdus draugas. Išvažiuojant į naują darbo vietą, gruodžio mėn. degutiškiai surengė gražias, širdingas išleistuves ir palinkėjo jam Dūkšte taip pat sėkmingai dirbti švietos ir kultūros darbu. J. R.

Dusetos

ISVAŽIUOJA VISUOMENĖS DARBININKAI

Ilgus metus Dusetose gyvenę ir dirbę visuomeninį darbą p. p. Juknai išvažiuoja į Panevėžį. Girininkas p. K. Jukna išeina į pensiją ir Dusetų pr. mokyklos mokytoja p. Juknienė apsigyvena su vaikais Panevėžyje ir ten bus pradžios mokyklos mokytoja. Aidas.

Dūkštas

PASIKEITĖ VAIZDAS

Atgavus Vilniaus kraštą, Dūkšto vaizdas smarkiai pasikeitė. Įsikūrę lietuviškos įstaigos: pr. mokykla, paštas, policija, valsčiaus savivaldybė. Kiekvieną dieną pasirodo vis daugiau ir daugiau kraštutinių su lietuviškomis iškalbomis.

Gyventojų Dūkšto miestelyje prie stoties yra apie 2400, kurių didesnę dalį sudaro aplenkę arba visai sulenkę žmonės. Tačiau Dūkšto apylinkėse žmonės lietuviškai kalba.

PAMALDOS

Pamaldos Dūkšto bažnyčioje prie geležinkelio laikomos lenkiškai. Lietuviškai kunigas paskaito tik evangeliją, bet ir tai skubėdamas, kad net sunku suprasti. Miestelio lietuviams tenka eiti 4 km. į parapijos bažnyčią, kur visos pamaldos lietuviškos. Lietuviai nori, kad ir miestelyje šalia lenkiškų pamaldų būtų laikomos ir lietuviškos.

VAKARAS

Kalėdų antrą dieną neseniai įsikūrę Dūkšto šaulių būrys surengė viešą vakarą. Buvo suvisdinta „Savanoriai kūrėjai“ ir trumpa komedija. Pasisekimas didelis. Šokių metu skambėjo lietuviškos dainos. Tvarka pavyzdinčiai, laukė vietos šauliai. Grievė Zarasų pasienio policijos būdų orkestras. Tai pirmas po 19 metų su šėdėliu pasisekimu praėjęs lietuviškas vakaras. L. M.

Imbradas

KIVIŠKIEČIAI DIRBA

17-tas Kiviškio šaulių būrys š. m.

sausio 6 d. suruošė viešą vakarą ir vykusiai suvaldino trijų veiksmų komediją „Teta iš Amerikos“. Kiviškiečiai dirba solidarai ir pavyzdinčiai. Pačiame vakare publika laikėsi gražiai ir drausmingai.

Tenka paminėti, 1. e. būrio vado šaulio p. VI. Stunženo ir mokytojos šaulės p. Baltušnikienės darbus, kurie netik kad vakarą suruošė, bet dar ir patys vaidino.

I Kiviškį buvo nuvykę ir keletas zarasičių, kurie parsivežė gražiausius įspūdžius. X.

Salakas

DINGO MOTERIS

Gruodžio 8 d. be žinios dingio Ažėnų kaimo pagyvenusi moteris L. Pumputienė. Ji minėtą dieną buvo nuejęs pas kaimyną M. Černiauską pasišnekti. Iš jo išėjusi dar užėjo pas A. Bankauską. Vakare išėjo namo, bet namiškiai jos nesulaukė. Apie jos dingimą buvo pranešta policijai ir imtasi visu priemonių ieškoti, bet viskas buvo veltui. Buvo manyta, kad ji įkritusi į kokią nors morką ar kūrą, kurios tada dar buvo neužšalusios, bet ieškant ir ten nerasta. Apie jos dingimą žmonės daro daug spėjimų, bet kur ji dingo, dar ir šiandien nežinome. Šeima ir giminės dar ir dabar jos tebeieško.

NAUJŲ METŲ SUTIKIMAS

Salako pavasarininkai suruošė Naujųjų Metų sutikimą. Prie sutikimo prisidėjo ir atostogaujantieji moksleiviai. Vakaras pavyko gerai. Publikos buvo pilna salė. Banga.

ŠUNYS PRIE BAŽNYČIOS

Prie Salako bažnyčios gyvena vienas žmogus, kuris turi net 6 — 6 šunis. Dėl jų šunų sunku praeiti pro bažnyčią. Reikėtų juos prištiti, nes savininkui gali būti nemalonumų. Banga.

NAUJAS PALUODĖS JŲR VADOVAS

Išsikėlęs Tetervinių pr. mokyklos mokytoju p. A. Valantonui į Vilniaus kraštą, Paluodės JŲR vadovu paskirtas sumanus ir pasižymėjęs visuomeniniame darbe ūkininkas P. Švalkus. Tikimasi, kad naujam vadovui vadovaujant ratelio veikla pagyvis, nes pastaroju laiku buvo ratelis kiek apsnūdęs.

YRA BRAKONIERIŲ

Kai kuriose apylinkėse laukus girdėti šaudant. Tai brakonieriai naikina mūsų nykstančius žvėrelius, kurių ir šiuo per paskutinius metus žymiai padaugėjo.

TRŪKSTA PAŠARO

Pereitą vasarą neužderėjus dobiams, ūkininkai mažai turuli pašaro. Kai kas jau dabar jį perka.

BUVO VILNIUJE

Paskutinėmis 1939 metų dienomis, kun. J. Pranėvičiaus vadovaujama, buvo nuvykusi į Vilnių katalikų vyrų ekskursija. Buvo apžiūrėta Gedimino pilis, trijų kryžių kalnas, Aušros Vartai ir kitos Vilniaus įžymybės. Ekskursantai tokia ekskursija patenkinti, nes aplankė istorines Lietuvos vietas.

SVEČIAI SODYBOSE

Padidėjus šalčiams, pulkeliai laukinių paukščių atsikrenda į sodybas ir ieško maisto. Strazdai ir kėkštai visai nebijodami skina palangėse sušalusias šermukšnių uogas. Kurpakos lenda į

klojimus ir pašalius. Matyti, kad paukščiai kenčia didelį vargą, nes liko tokie drąsūs. M. D.

TAMSI ELEKTRA

Salako miestelis yra apšviečiamas elektra, kurią teikia Tiltiškių vandens malūnas. Bet kadangi dabar Šventosios upė yra nusekus ir mažą yra vandens, tai elektros srovė gaunama persilpn. Todėl miestelio gyventojai turi prie elektros dar deginti žibelines lempas. Be to, elektra teikiama tik išvakarėse. Visi laukia atodėgio ir daugiau vandens, nes dabar su elektros šviesa tikras vargas.

TRŪKSTA VANDENS

Užėjus didesniems šalčiams, ūkininkams gyva bėda su vandeniu. Išsėko ne tik kūdos, bet ir šuliniai. Ūkininkai privalo ne tik sau, bet net ir gyvuliams vežti vandenį iš tolimų šulinių, prūdų ar net iš ežerų, kas sudaro daug vargo ir reikalauja daug laiko. Be to, pastorėjus prūduose ledui, pradėjo trūksti žuvys. Ūkininkai bijo, kad neužtrokštų ir neišsiltų prūduose užveistos žuvys. M. D.

Smalvos

JAUNIMO SUSIPAŽINIMAS

Praėjusių švenčių metu daug kur smalviškuose buvo suruošti didesni ar mažesni pasilinksminimai, kurių metu buvusių perskirtų vietovių jaunimas gavo progą maloniai susipažinti, patirti vienų kitų palinkimus, išsisklaidyti ir t. t.

Reikia pastebėti, jog šios pusės jaunimas kartais parodo per daug nuolaidumo ir nepakankamai tvirtai laikosi tautinio nusistatymo atžvilgiu. Gajus.

ŠALČIO NEGEROVĖS

Nežiūrint visų apsaugojimo priemonių ir pastangų, šiuo metu gana stiprus šaltis sodžiaus gyventojams padaro daug neregulių. Visur jis lenda, visiems įgnyba. Blogiausia tiems, kurie priversti taupyti kurą. Daug nuo šalčio

kenčia gyvuliai ir paukščiai, kurie gyvena blogose, ar blogai prižiūrimose patalpose. G.

PARAPIJOS REIKALAI

Dėvyniolika metų Smalvų valsčius ir parapija buvo suskaldyti. Smalvų miestelis buvo lenkų okupuotas, šiaudinė administracijos linija ėjo prie pat miestelio. Smalvų valsčiaus savivaldybė per tą laiką buvo įsikūrusi Zarasų mieste. Lietuvos pusės gyventojai priklausė Zarasų parapijai, kurios kunigai juos aptarnavo.

Dabar, 1939. XII. 10. perkėlus pasienio sargybą į naują Lietuvos ir Rusijos sieną, Zarasų parapija sumažės, nes arčiau Smalvų miestelio gyvenantieji ir labiau sulenkę nori prigulti Smalvų parapijai. Kalkuriuos traukia į Smalvas ir esančios ten bažnyčioje lenkiškos pamaldos. Smalvų kunigas yra lenkas ar baltgudis, kilęs iš Minsko, nemoka lietuviškai, bet dabar neva noris išmokyti lietuvių kalbos. Sekmadieniais skaitoma tik evangelija lietuviškai. Siomet smalviškuose kalbėjo jau nebe Zarasų kunigai, bet Smalvų kunigas lenkas.

Anksčiau, dar prieš paaulinį karą Smalvoje ilgą laiką buvo kun. TU. MAŠAUSKAS, lietuvis, bet senų pažiūrų, sulenkėjęs. Pamaldos būdavo lenkiškos. Vieną kartą kun. Tumašauskas buvo susirgęs, ir jį keletą mėnesių pavadavo Dusetų vikaras kun. L. SPOKEVIČIUS. Būdamas susipratęs lietuvis, kun. SPOKEVIČIUS susipažino su dar nevisai sulenkintais kalkuriais smalviškiais, duodavo jiems skaityti lietuvišką laikraštį, knygelių, skatino juos reikalauti Smalvoje lietuviškų pamaldų. Pasveikęs Smalvų klebonas kun. Tumašauskas buvo labai nepatenkintas iš kun. SPOKEVIČiaus darbu, skundėsi, kad jis jo parapijoje ramybę suardęs. Mat, buvo pajudinta lenkinimo bala!

A. a. kun. kan. L. SPOKEVIČIUS paskutiniu laiku buvo Ukmergės klebonu ir dekanu ir mirė 1939 m. pavasarį. Kai kurie smalviškiai lietuviškai dar ir dabar gražiai atsimena šį veiklų kunigą lietuvi. J. N.

„Zarasų Kraštas“ laukia žinių iš Antazavės, Antalieptės, Dusetų, Turmanto, o taip pat ir iš Utenos, Rokiškio ir kt.

Prašome bendradarbiauti ir platinti „Zarasų Kraštą“.

Visi „Zarasų Krašto“ skaitytojai patys atsidėję skaito „Z. Kr.“ ir prisiunčia sąrašus savo giminių ir pažįstamų, kuriems užsako šį reikalingą laikraštį.

Už keturius litus „Z. Kr.“ lankys visus metus, o ūkininkams, darbininkams ir mokslieviams tikslai 3 litai metams.

„Zarasų Kraštas“ Lietuvos milties savaitraštis
Prenumerata metams 4 lit., pusei metų 2,50 ct., 3 mėn. 1,50 ct.
skiras nr. 20 ct.

Redakcijos ir administracijos adresas:
Zarasai, Bukanto g-vė 2,
MIESTO SAVIVALDYBĖ

Atsakomasis redaktorius J. VALIUKONIS.
Spaudė Zarasų spaustuvi.